

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Oszkó Péter ügyvéd által képviselt felperesnek az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Központi Hatósági Főosztály alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 7.K.34.082/2006. számon indított és ugyanezen bíróság 2007. április 24-én kelt 7.K.34.082/2006/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 7.K.34.082/2006/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi biztosító az adóhatósághoz 2003. augusztus 8-án előterjesztett beadványában a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény /a továbbiakban: Tao.tv./ 17.§-ának /8/ bekezdésére alapítottan az 1998. és 1999. években keletkezett vesztesége elhatárolásának engedélyezését kérte a 2003-as illetve az azt követő üzleti évei eredményeinek a terhére. Előadta, hogy árbevétele 1998-ban és 1999-ben elháríthatatlan külső ok /a biztosítási káresemények váratlan és előre nem tervezhető megnövekedése/ miatt nem érte el a költségek és ráfordítások együttes összegének 50%-át, ezért az elhatárolt veszteség felhasználásához az adóhatóság engedélye szükséges.

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Pest Megyei és Fővárosi Kiemelt Adózóinak Igazgatósága /a továbbiakban: elsőfokú hatóság/ a 2003. december 11. napján kelt 5482317172 számú határozatával a felperes kérelmét elutasította.

A felperes az elsőfokú határozattal szemben benyújtott fellebbezésében előadta, hogy a Tao.tv. 1.§ /3/ bekezdésének, 4.§ 4/c. pontjának, 17.§ /8/ bekezdésének helytálló alkalmazása esetén az árbevétele nem kevesebb, mint a költségek 50%-a, ezért az alperestől annak megállapítását kérte, hogy az 1998. és 1999. években elhatárolt veszteségei felhasználásához az adóhatóság engedélyére nincs szükség. Sérelmezte, hogy az elsőfokú hatóság az

által megjelölt elháríthatatlan külső okot, körülményt tévesen értékelte.

Az alperes a 2004. február 10. napján kelt 1227149484 számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolásában részletesen ismertette a felperes fellebbezését, majd megállapította, hogy a biztosítót nem éri kár, amikor a biztosítási esemény bekövetkezik, hanem a biztosítási esemény miatt köteles szolgáltatást nyújtani, amelyért az ellenszolgáltatást már előre beszedte. A biztosító vis maior esetén akkor károsodik, amikor tárgyi eszközeit, személyzetét éri kár. Az elsőfokú hatóság tehát helytállóan állapította meg, hogy elháríthatatlan külső okot a felperes nem igazolt, arra alaptalanul hivatkozott.

Az alperes határozata 11. oldalán kifejtette, hogy a Tao.tv. a 4.§ 4/c. pontjában a biztosítótársaságokra vonatkozóan sajátos árbevétel számítást szabályozott, ugyanakkor nem határozta meg a költség fogalmát, amiből az következik, hogy a törvényalkotó ez esetben nem kívánt eltérni az általános - minden költséget magába foglaló - szabálytól. Ezt figyelembe véve állapította meg az ellenőrzés az arányszámot, és a felperes által is kimutatott eredményre jutott. A teljes - jogalkotói szándékkal egybeeső - számított arányszám esetén 50% alatt /28%/ van az árbevétel/költség aránya.

A felperes keresetében elsődlegesen a másodfokú határozat kérelme szerinti megváltoztatását, másodlagosan a határozatok hatályon kívül helyezését kérte annak megállapításával, hogy a veszteségelhatároláshoz az adóhatóság hozzájárulására nincs szükség. Fenntartotta a fellebbezésben kifejtett álláspontját, miszerint a Tao.tv. 17.§-ának /8/ bekezdése alkalmazásakor a költségek és ráfordítások összegének megállapítása során, a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdése alapján csak olyan tételek vehetők figyelembe, amelyek az árbevétel e törvény 4.§ 4/c. pontja szerinti meghatározásakor nem kerültek érvényesítésre, levonásra. A többszörös költségelszámolás tilalmának törvényi alapelve alapján tehát nem lehetséges a Tao.tv. 17.§-ának /8/ bekezdése alkalmazásakor a teljes költségek ismételt elszámolása. Kifogásolta, hogy az alperes határozatában a költségelszámolást a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdésével nem vetette össze, e körben indokolási kötelezettségét nem teljesítette. Kifejtette, hogy a károk miatti ráfordítások váratlan, kirívó növekedése minősült olyan elháríthatatlan külső oknak, amelyre sem tartalékképzéssel, sem viszontbiztosítással nem tudott felkészülni.

Az első fokú bíróság megismételt eljárásban meghozott jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az alperes a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdése alkalmazása körében az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 43.§-ának /1/ bekezdés c/ pontjában foglalt indokolási

kötelezettségét az ügy érdemére ki nem ható módon sértette meg, jogsértése a bíróság által orvosolható volt.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Tao.tv. 1.§ /3/ bekezdésének alkalmazása nem az ügy tárgyához tartozott, és mivel a Tao.tv. a különböző tételekkel korrigált biztosítástechnikai eredményt határozza meg árbevételként, amelyből kerülnek a biztosítási szolgáltatásokból eredő ráfordítások levonásra, nem állapítható meg, hogy e törvény előírásai alapján a ráfordításokat kétszeresen kellene figyelembe venni. A biztosítástechnikai eredmény egyes tételeit a Tao.tv. nem rögzíti, így azokra való hivatkozás a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdése tekintetében indifferens. Ebből következően felperes árbevétele a perbeli adóévekben nem érte el az elszámolt költségek és ráfordítások együttes értékének 50%-át, így az általa kért veszteségelhatárolás csak az adóhatóság engedélye alapján volt alkalmazható.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a biztosítási káresemények kifizetéséből származó ráfordítások kirívóan magas, a szokásostól eltérő mennyisége nem tekinthető a felperes szempontjából olyan külső elháríthatatlan oknak, amely a veszteségelhatárolás engedélyezését lehetővé tenné. A biztosítási események mennyiségi növekedése lehet objektíve elháríthatatlan a felperes számára, azonban nem tekinthető külső oknak, mert belső ok, amely a biztosítási tevékenység körébe tartozik. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 164.§-ának /1/ bekezdése alapján a felperest terhelte a külső elháríthatatlan ok bizonyítása, és a felperes a természeti csapások kirívó mértékű megnövekedését nem bizonyította.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a keresete teljesítését, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az ítélet sérti a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdését, 17.§-ának /8/ bekezdését. A felperes lényegében megismételte és fenntartotta a keresetében foglaltakat.

Az alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§-ának /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 275.§-ának /2/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felperes az eljárási jogszabálysértésre /indokolási kötelezettség elmulasztása/ alapított kereseti kérelme

elutasítását tartalmazó ítéletrészt felülvizsgálati kérelemmel nem támadta, így azt a Legfelsőbb Bíróság nem értékelhette.

A Tao.tv. 17.§-ának /1/ bekezdése alapján amennyiben az adóalap bármely adóévben negatív /a továbbiakban: elhatárolt veszteség/, ezzel az összeggel az adózó a következő öt adóévben, a /2/-/9/ bekezdésekben foglaltakat figyelembe véve, döntése szerinti megosztásban csökkentheti az adózás előtti eredményét. A /8/ bekezdés szerint az /1/ bekezdés rendelkezése az adókötelezettség keletkezésének évét követő negyedik adóévben, és az azt követő adóévekben keletkezett negatív adóalapra az adóhatóság engedélye alapján alkalmazható akkor, ha az adóévben az árbevétel nem éri el az elszámolt költségek és ráfordítások együttes értékének 50%-át. Az adóhatóság az engedélyt akkor adja meg, ha megállapítható, hogy az előbbiek elháríthatatlan külső ok miatt következtek be.

Az adózás előtti eredménynek az elhatárolt veszteséggel való csökkentése adózói döntés. A Tao.tv. 17.§-ának /8/ bekezdése alapján veszteségét csak az az adózó határolhatja el, akinek
a/ az adóévi árbevétele az elszámolt költségek, ráfordítások 50%-át eléri, vagy
b/ az árbevétel a költségek, ráfordítások 50%-ánál kisebb összeg, de az adóhatóság engedélyt ad a veszteség elhatárolásához.

A felperes az adóhatóság engedélyéért előterjesztette kérelmét, azaz az volt az álláspontja, hogy az árbevétele a költségek, ráfordítások 50%-ánál kisebb összeg, majd megváltoztatta az álláspontját akként, hogy az adóévi árbevétele az elszámolt költségek, ráfordítások 50%-át elérte, a kérelmét azonban nem vonta vissza. Az adóhatóság a felperes eredeti kérelmével azonosan állapította meg az árbevétel illetve a költségek/ráfordítások aránya alapján, hogy felperes az adózás előtti eredményét az elhatárolt veszteséggel csak az engedélyével csökkentheti.

Az árbevétel fogalmát a biztosítónál a Tao.tv. 4.§-ának 4/c. pontja határozza meg akként, hogy a biztosítástechnikai eredmény növelve a nettó működési költségekkel, a befektetésekből származó biztosítástechnikai ráfordításokkal /csak életbiztosítási ágánál/ és egyéb biztosítástechnikai ráfordításokkal, a befektetések nettó bevételeivel és a nem biztosítási tevékenység bevételeivel; csökkentve a kapott osztalékkal és részesedéssel, a saját tulajdonú, saját használatú ingatlanok bevételekorrekciójával és a kamatozó értékpapírok vételárában érvényesített kamat ráfordításként elszámolt összegével, valamint a Kártalanítási Számlával szemben ráfordításként elszámolt összeggel. A költségelszámolásról a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdése akként rendelkezik, hogy ha e törvény ugyanazon a ténybeli alapon többféle jogcímen írja elő költség, ráfordítás figyelembevételét, az adózás előtti eredmény csökkentését /növelését/, adómentesség,

adókedvezmény igénybe vételét, azzal egy esetben lehet /kell/ élni, kivéve, ha a törvény valamely rendelkezése kifejezetten utal a többszöri alkalmazásra.

A Legfelsőbb Bíróság a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdése, 4.§-ának 4/c. pontja, 17.§-ának /1/ és /8/ bekezdései összevetéséből azt állapította meg, hogy a Tao.tv-ben az adózók számára biztosított azon lehetőség szabályozása, miszerint az elhatárolt veszteséggel csökkenthető az adózás előtti eredmény, továbbá a biztosítók árbevételének speciális meghatározása nem tartalmazott a Tao.tv. 1.§-ának /3/ bekezdésében foglalt alapelvi rendelkezéssel ellentétes költségelszámolást. Az elsőfokú bíróság ítéletében ezért helyes jogértelmezés alapján fejtette ki, hogy a felperes 2003. augusztus 8-án előterjesztett kérelmét az adóhatóság a törvényi szinten szabályozott feltételek - 1998. és 1999. években keletkezett felperesi árbevétel a költségek, ráfordítások 50%-ánál kisebb összegű - fennállása okán bírálta el.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 536.§-ának /1/ és /2/ bekezdése értelmében a biztosítási szerződés alapján a biztosító meghatározott jövőbeni esemény /biztosítási esemény/ bekövetkeztétől függően bizonyos összegnek megfizetésére vagy más szolgáltatás teljesítésére, a biztosított, illetőleg a másik szerződő fél pedig díj fizetésére kötelezi magát. A biztosítási esemény lehet különösen: a/ a szerződésben megállapított károsító esemény; b/ halál bekövetkezése, meghatározott életkor elérése; c/ testi sérülést, rokkantságot vagy halált okozó baleset. Felperes az árbevétel és a költségek/ráfordítások arányának okaként, elháríthatatlan külső okként jelölte meg a biztosítási eseményt és annak megnövekedett számát.

A Pp. 164.§-ának /1/ bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el. A felperes nem bizonyította, hogy melyek voltak azok a külső okok, amelyek miatt a biztosítási események száma megnövekedett, és e külső okok elháríthatatlanok voltak, az elsőfokú bíróság pedig helytállóan állapította meg, miszerint a felperesnek a működési körén kívüli rendellenességet kellett volna elsődlegesen igazolnia, ugyanis a biztosítási esemény, mennyiségétől függetlenül, a felperes tevékenységéhez tartozik.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében helytálló tényállást rögzített, az alkalmazandó jogszabályok helyes értelmezésével állapította meg a kereseti kérelem keretei között a felülvizsgálni kért határozatok jogszerűségét, az ítélet hatályon kívül helyezését a felülvizsgálati kérelemben foglaltak nem alapozták meg. Mindezek folytán a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a felülvizsgálati

kérelemmel nem támadott részét nem érintette, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit a Pp. 275.§-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárás során költsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróság nem rendelkezett.

A felperes pervesztes lett, így a Pp. 75.§-ának /1/ bekezdése és a 78.§-ának /1/ bekezdése alapján a felülvizsgálati illeték viselésére köteles, azonban annak teljes összegét a felülvizsgálati kérelmén leróta, ezért a felülvizsgálati illeték megfizetésére kötelezésről a Legfelsőbb Bíróságnak határoznia nem kellett.

Budapest, 2008. szeptember 11.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kurucz Krisztina sk. előadó bíró, Dr. Hajnal Péter sk. bíró